

[Strona Główna](#) > ... > [Roszczenia Pieniężne](#) > [Niewypłacalność/upadłość](#) > [Romania](#)

Niewypłacalność/upadłość

 Rumunia

Autor treści:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Wobec jakiego podmiotu można wszcząć postępowanie upadłościowe?

Postępowania określone w ustawie nr 85/2014 o zapobieganiu upadłości i postępowaniu upadłościowym mają zastosowanie do przedsiębiorców zdefiniowanych w art. 3 ust. 2 kodeksu cywilnego, z wyjątkiem przedsiębiorców, których upadłość regulują przepisy szczególne (art. 3 ustawy nr 85/2014 – *Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență*).

Osoby fizyczne mogą być przedmiotem postępowania upadłościowego prowadzonego na mocy ustawy nr 85/2014 w zakresie zadłużenia o charakterze zawodowym. W odniesieniu do zadłużenia o charakterze prywatnym można zastosować procedurę przewidzianą w ustawie nr 151/2015 o postępowaniu upadłościowym wobec osób fizycznych.

Postępowania upadłościowe nie mają zastosowania wobec placówek i instytucji oświatowych na poziomie przeduniwersyteckim i uniwersyteckim ani do podmiotów wymienionych w art. 7 dekretu rządowego nr 57/2002 o badaniach naukowych i rozwoju technologii (*Ordonanța Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică*) zatwierdzonym ze zmianami ustawą nr 324/2003, ze zmianami i uzupełnieniami (art. 2 ust. 4 ustawy nr 85/2014).

2 Jakie przesłanki muszą zostać spełnione, aby można było wszcząć postępowanie upadłościowe?

A. W przypadku wszczęcia postępowania na wniosek dłużnika musi zaistnieć stan niewypłacalności (tzn. dostępne środki są niewystarczające do spłaty roszczenia, które jest pewne, ustalone i należne, a jego wysokość przekracza 50 000 lei rumuńskich); w przypadku wszczęcia postępowania na wniosek wierzyciela musi zaistnieć stan niewypłacalności oraz wierzytelność, która jest pewna, ustalona i należna i której wysokość przekracza 50 000 lei (brak spłaty długu w terminie 60 dni od upływu terminu wymagalności).

B. Postępowania mające na celu zapobieżenie upadłości (takie jak ugoda restrukturyzacyjna lub zawarcie układu z wierzycielami) mają zastosowanie do dłużników, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji (art. 5 ust. 26 ust. 2 ustawy nr 85/2014), ale nie są niewypłacalni. O wszczęcie takiego postępowania występuje dłużnik, który musi wykazać – w sprawozdaniu sporządzonym przez zarządcę w postępowaniu układowym z wierzycielami – że znalazł się w trudnej sytuacji.

3 Jakie aktywa należą do masy upadłości? W jaki sposób rozporządza się aktywami, które zostały nabyte przez dłużnika lub zostały na niego przeniesione w toku postępowania upadłościowego?

Majątek dłużnika obejmuje wszystkie aktywa i prawa majątkowe, w tym nabyte w toku postępowania upadłościowego, które mogą podlegać egzekucji (*executare silită*) zgodnie z kodeksem postępowania cywilnego (art. 5 pkt 5 ustawy nr 85/2014).

4 Jakie uprawnienia przysługują odpowiednio dłużnikowi i zarządcy?

A. Po wszczęciu postępowania upadłościowego wyznacza się zarządcę specjalnego (*administrator special*) i syndyka (*practician in insolventā*); w zależności od rodzaju postępowania syndyk jest zarządcą sądowym (*administrator judiciar*) w sądowym postępowaniu restrukturyzacyjnym albo likwidatorem sądowym (*lichidator judiciar*), jeżeli przedsiębiorstwo ma zostać zlikwidowane (*faliment*).

Zarządca specjalny (*administrator special*)

Zarządcą specjalnym jest osoba fizyczna lub prawna wyznaczona przez walne zgromadzenie akcjonariuszy, udziałowców lub wspólników dłużnika, uprawniona do reprezentowania ich interesów w postępowaniu oraz – jeżeli dłużnik ma prawo samodzielnie prowadzić swoje sprawy – do podejmowania koniecznych czynności zarządu w imieniu i na rzecz dłużnika (art. 5 pkt 4 ustawy nr 85/2014).

Zakres obowiązków zarządcy specjalnego obejmuje:

- a) uczestnictwo – jako pełnomocnik dłużnika – w rozpoznawaniu spraw przewidzianych w art. 117–122 lub spraw dotyczących nieprzestrzegania przepisów art. 84;
- b) wnoszenie sprzeciwów zgodnie z procedurą uregulowaną w ustawie;
- c) proponowanie planu restrukturyzacji;
- d) po zatwierdzeniu planu oraz gdy dłużnika nie pozbawiono prawa do prowadzenia swoich spraw – prowadzenie spraw dłużnika pod nadzorem zarządcy sądowego;
- e) po wszczęciu postępowania likwidacyjnego – uczestnictwo w sporządzaniu spisu inwentarza i podpisanie protokołu, przyjęcie sprawozdania ostatecznego i sprawozdania finansowego oraz uczestnictwo w zgromadzeniu zwołanym w celu rozstrzygnięcia wniesionych sprzeciwów i zatwierdzeniu sprawozdania;
- f) przyjęcie zawiadomienia o zakończeniu postępowania.

Gdy dłużnika pozbawiono prawa do prowadzenia swoich spraw, reprezentuje go zarządca sądowy lub likwidator, który również zarządza jego działalnością; zadanie zarządcy specjalnego ogranicza się wówczas do reprezentowania interesów udziałowców, akcjonariuszy lub wspólników dłużnika (art. 56 ustawy nr 85/2014).

Zarządca sądowy (*administrator judiciar*)

Zarządcą sądowym może być osoba fizyczna lub prawna (w tym pełnomocnik osoby prawnej), która ma uprawnienia syndyka na mocy przepisów prawa. Do głównych obowiązków zarządcy sądowego należą:

- a) ocena sytuacji ekonomicznej dłużnika oraz złożonych dokumentów, sporządzenie sprawozdania zawierającego propozycję wszczęcia postępowania uproszczonego albo kontynuacji okresu monitorowania w toku postępowania zwykłego, a także przedłożenie sprawozdania do zatwierdzenia przez sędziego-komisarza (*judecător-sindic*) w terminie wyznaczonym przez sędziego, nieprzekraczającym 20 dni od dnia wyznaczenia zarządcy;
- b) ocena działalności dłużnika i sporządzenie szczegółowego sprawozdania określającego przyczyny i okoliczności, które doprowadziły do stanu niewypłacalności, wskazującego wszelkie ewentualne wstępne dowody lub wskazówki dotyczące osób, którym można przypisać odpowiedzialność za zaistnienie tego stanu, oraz przesłanki ich pociągnięcia do odpowiedzialności, a także zawierającego analizę wszelkich faktycznych możliwości restrukturyzacji działalności dłużnika oraz wyjaśnienie przyczyn braku możliwości przeprowadzenia restrukturyzacji, jak również dołączenie sprawozdania do akt sprawy w terminie wyznaczonym przez sędziego-komisarza, nieprzekraczającym 40 dni od dnia wyznaczenia zarządcy;
- c) w przypadku uchybienia przez dłużnika spoczywającemu na nim obowiązkowi złożenia dokumentacji księgowej w terminie ustawowym – sporządzenie tej dokumentacji, a w przypadku złożenia przez dłużnika dokumentacji księgowej – jej sprawdzenie, poprawienie i uzupełnienie;
- d) sporządzenie planu restrukturyzacji działalności dłużnika, w zależności od treści sprawozdania, o którym mowa w lit. a);

- e) nadzór nad czynnościami zarządu majątkiem dłużnika;
- f) zarządzanie działalnością dłużnika w całości lub w części – w tym ostatnim przypadku wykonywanie wyraźnych instrukcji sędziego-komisarza dotyczących obowiązków zarządcy oraz warunków wypłacania środków z rachunku dłużnika;
- g) zwoływanie zgromadzenia wierzycieli bądź walnego zgromadzenia akcjonariuszy, udziałowców lub wspólników dłużnika, przewodniczenie temu zgromadzeniu oraz wykonywanie zadań sekretariatu w trakcie tych gremiów;
- h) wytaczanie powództw o stwierdzenie bezskuteczności nieuczciwych czynności prawnych dokonanych przez dłużnika lub nieuczciwych transakcji zawartych przez dłużnika ze szkodą dla praw wierzycieli oraz określonych czynności przeniesienia własności składników majątku, transakcji handlowych zawartych przez dłużnika oraz gwarancji udzielonych przez dłużnika, które mogą naruszać prawa wierzycieli;
- i) bezzwłoczne powiadomienie sędziego-komisarza, jeżeli zarządca ustali, że dłużnik nie posiada żadnego majątku lub że jego majątek jest niewystarczający do pokrycia kosztów sądowych;
- j) wypowiedzanie niektórych umów zawartych przez dłużnika;
- k) sprawdzanie wierzytelności oraz – w stosownych przypadkach – zgłaszanie sprzeciwu wobec wierzytelności, powiadamianie wierzycieli o odmowie uznania wierzytelności lub o ich uznaniu jedynie w części, a także sporządzanie listy wierzytelności;
- l) odzyskiwanie wierzytelności, nadzór nad odzyskiwaniem wierzytelności dotyczących majątku dłużnika lub sum pieniężnych przekazanych przez dłużnika przed wszczęciem postępowania oraz wytaczanie powództw i prowadzenie postępowań mających na celu odzyskanie wierzytelności przysługujących dłużnikowi, w tym celu można skorzystać z usług adwokatów;
- m) zawieranie ugód, umarzanie długów, zwalnianie poręczycieli z obowiązku świadczenia, uchylenie zabezpieczeń, z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez sędziego-komisarza;
- n) informowanie sędziego-komisarza o wszelkich kwestiach, które wymagałyby jego decyzji;
- o) sporządzanie spisu inwentarza;
- p) zarządzenie oszacowania majątku dłużnika przed upływem terminu złożenia ostatecznej listy wierzytelności;
- q) zawiadomienie o dołączeniu sprawozdania z oszacowania do akt sprawy – w terminie dwóch dni od dnia dołączenia – w celu jego publikacji w Biuletynie Postępowań Upadłościowych (BPI).

Sędzia-komisarz może w drodze postanowienia (*încheiere*) powierzyć zarządcy sądowemu wszelkie inne obowiązki, oprócz obowiązków wymienionych w akapicie pierwszym, z wyjątkiem tych, które na mocy przepisów należą do wyłącznej kompetencji sędziego.

Zarządca sądowy składa miesięczne sprawozdania z wykonania obowiązków, w tym z działań następczych w stosunku do działań podjętych na podstawie wcześniejszego upoważnienia, a także uzasadnienie wydatków poniesionych w związku z prowadzeniem postępowania i wszelkich innych wydatków z majątku dłużnika oraz – w stosownych przypadkach – informacje o postępach w sporządzaniu spisu inwentarza. Sprawozdanie powinno zawierać informacje o opłaceniu należności podatkowych, otrzymaniu pozwolenia na prowadzenie działalności lub przedłużeniu jego obowiązywania oraz o dokumentach wydanych przez organy nadzorujące i wynagrodzeniu zarządcy sądowego z określeniem sposobu jego obliczenia (art. 59 ust. 1 ustawy nr 85/2014).

W ramach swoich obowiązków zarządca sądowy może korzystać z usług adwokatów, biegłych rewidentów, rzeczoznawców lub innych specjalistów. Zgodnie z ust. 1 zarządca sądowy nie może korzystać z usług osób związanych umowami mogącymi doprowadzić do konfliktu interesów; jeżeli osoby te nie odmówią wykonywania takich usług, ich bezstronność można zakwestionować na podstawie art. 43 i 44 ustawy nr 134/2010 kodeksu postępowania cywilnego, opublikowanej ponownie ze zmianami i uzupełnieniami (art. 61 ust. 2). Zarządca sądowy oraz każdy z wierzycieli mogą wnieść sprzeciw wobec sprawozdań z oszacowania sporządzonych w sprawie.

Likwidator sądowy (*lichidator judiciar*)

Po wydaniu postanowienia o likwidacji sędzia-komisarz wyznacza do jego wykonania likwidatora. Mandat zarządcy sądowego wygasa z chwilą powołania likwidatora przez sędziego-komisarza. Do głównych obowiązków likwidatora sądowego należą:

- a) ocena działalności dłużnika, wobec którego wszczęto postępowanie uproszczone, w odniesieniu do sytuacji faktycznej oraz sporządzenie szczegółowego sprawozdania na temat przyczyn i okoliczności, które doprowadziły do niewypłacalności, wskazującego osoby, którym można przypisać odpowiedzialność za zaistnienie stanu niewypłacalności, oraz przesłanki pociągnięcia ich do odpowiedzialności;
- b) zarządzanie działalnością dłużnika;
- c) wytaczanie powództw o stwierdzenie bezskuteczności nieuczciwych czynności prawnych dokonanych przez dłużnika oraz nieuczciwych transakcji zawartych przez dłużnika ze szkodą dla praw wierzycieli oraz określonych czynności przeniesienia własności składników majątku, transakcji handlowych zawartych przez dłużnika oraz ustanowionych przez dłużnika podstaw preferencyjnego traktowania, które mogą naruszać prawa wierzycieli;
- d) opatrywanie dokumentów pieczęciami, sporządzenie spisu inwentarza i podejmowanie odpowiednich czynności w celu zachowania majątku;
- e) wypowiedzanie niektórych umów zawartych przez dłużnika;
- f) sprawdzanie wierzytelności oraz – w stosownych przypadkach – zgłaszanie sprzeciwu wobec wierzytelności, powiadamianie wierzycieli o odmowie uznania wierzytelności lub o ich uznaniu jedynie w części, a także sporządzanie listy wierzytelności;
- g) nadzór nad odzyskiwaniem wierzytelności dotyczących majątku dłużnika powstałych w wyniku przeniesienia majątku lub sum pieniężnych dokonanego przez dłużnika przed wszczęciem postępowania, odzyskiwanie wierzytelności oraz wytaczanie powództw i prowadzenie postępowań mających na celu odzyskanie wierzytelności przysługujących dłużnikowi; w tym celu można skorzystać z usług adwokatów;
- h) przyjmowanie płatności w imieniu dłużnika i odnotowywanie ich na rachunku dłużnika;
- i) sprzedaż – zgodnie z przedmiotową ustawą – majątku dłużnika;
- j) zawieranie ugód, umarzanie długów, zwalnianie poręczycieli z obowiązku świadczenia oraz uchylanie zabezpieczeń, z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez sędziego-komisarza;
- k) informowanie sędziego-komisarza o wszelkich kwestiach, które wymagałyby jego decyzji;
- l) wykonywanie wszelkich innych obowiązków nałożonych na niego postanowieniem sędziego-komisarza.

B. W postępowaniu układowym z wierzycielami (*concordat preventiv*) dłużnik uczestniczy za pośrednictwem swoich przedstawicieli ustawowych lub pełnomocników.

Zarządca w postępowaniu układowym z wierzycielami (*administrator concordatar*) ma następujące kompetencje:

- a) sporządzenie sprawozdania dotyczącego trudnej sytuacji finansowej dłużnika, sporządzenie wykazu wierzytelności oraz wierzytelności, w odniesieniu do których zostanie przeprowadzone postępowanie karne;
- b) sporządzenie planu restrukturyzacji lub, w stosownych przypadkach, pomoc dłużnikowi w sporządzeniu planu restrukturyzacji;
- c) pomoc dłużnikowi w negocjowaniu planu restrukturyzacji lub, na wniosek dłużnika, prowadzenie tych negocjacji, a także podejmowanie czynności w celu polubownego rozstrzygnięcia wszelkich sporów między dłużnikiem a wierzycielami lub między wierzycielami;
- d) w stosownych przypadkach, wystąpienie do sędziego-komisarza o sprawdzenie, czy ustalone kategorie i podkategorie roszczeń są zgodne z prawem;

- e) zwoływanie, w stosownych przypadkach, zgromadzenia wierzycieli posiadających wierzytelności, których dotyczy spór, oraz sporządzanie protokołów z jego posiedzeń;
- f) nadzór nad wykonywaniem zobowiązań zaciągniętych przez dłużnika w planie restrukturyzacji;
- g) sporządzanie kwartalnych sprawozdań ze swojej działalności oraz z działalności dłużnika, wprowadzanie tych sprawozdań do akt sprawy i przekazywanie ich zainteresowanym wierzycielom;
- h) monitorowanie realizacji planu restrukturyzacji i, w stosownych przypadkach, wspieranie dłużnika poprzez działania przewidziane w tym planie lub niezbędne do jego realizacji, takie jak: środki operacyjne, upłynnienie aktywów oraz sprzedaż przedsiębiorstwa lub jego samodzielnej części;
- i) wnoszenie do sądu o umorzenie postępowania układowego z wierzycielami;
- j) wykonywanie innych obowiązków, o których mowa w tym rozdziale, przewidzianych w planie restrukturyzacji lub nałożonych przez sędziego-komisarza (art. 19 ustawy nr 85/2014).

5 Jakie przesłanki muszą zostać spełnione, aby można było dokonać potrącenia wierzytelności?

Wszczęcie postępowania upadłościowego nie narusza prawa wierzyciela do powołania się na potrącenie jego wierzytelności z wierzytelnością dłużnika wobec niego, jeżeli w dniu wszczęcia postępowania spełnione są przewidziane w przepisach przesłanki potrącenia. Również zarządca sądowy lub likwidator mogą powołać się na potrącenie. Można także dokonać potrącenia wierzytelności wzajemnych powstałych po wszczęciu postępowania upadłościowego.

6 Jaki skutek wywiera postępowanie upadłościowe na obowiązujące umowy, których stroną jest dłużnik?

Obowiązujące umowy pozostają w mocy po wszczęciu postępowania. Nieważne są wszelkie klauzule umowne przewidujące rozwiązanie umowy, pozbawienie możliwości płatności w dodatkowym terminie lub natychmiastową wymagalność ze względu na wszczęcie postępowania upadłościowego. Zasada, zgodnie z którą obowiązujące umowy pozostają w mocy, a klauzule przewidujące rozwiązanie umowy lub natychmiastową wymagalność zobowiązań są nieważne, nie ma zastosowania do kwalifikowanych umów finansowych ani do dwustronnych transakcji kompensowania na mocy kwalifikowanej umowy finansowej lub dwustronnej umowy o kompensowaniu zobowiązań.

Aby zmaksymalizować wartość majątku dłużnika, zarządca sądowy lub likwidator mogą – w terminie trzech miesięcy od dnia wszczęcia postępowania – wypowiedzieć każdą umowę (w tym umowę najmu), która nie wygasła, oraz wszelkie inne umowy, które nie zostały wykonane w całości lub w znacznym stopniu przez wszystkie ich strony. Jeżeli umowa zostanie wypowiedziana w ten sposób, druga strona może wytoczyć powództwo o odszkodowanie przeciwko dłużnikowi.

Jeżeli w ciągu trzech miesięcy od wszczęcia postępowania strona umowy zwróci się do zarządcy sądowego lub likwidatora o wypowiedzenie umowy, zarządca lub likwidator musi odpowiedzieć na taki wniosek w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania. W razie braku odpowiedzi umowę uznaje się za wypowiedzianą, a zarządcę i likwidatora pozbawia się prawa do żądania jej wykonania.

Przepisy regulują również status niektórych szczególnych umów, takich jak umowy o świadczenie usług użyteczności publicznej, umowy najmu lub umowy ramowe o kompensowaniu zobowiązań.

7 Jaki skutek wywiera postępowanie upadłościowe na postępowania wszczęte przez poszczególnych wierzycieli (z wyłączeniem zawisłych spraw sądowych)?

A. Wszystkie postępowania sądowe i pozasądowe oraz środki przymusowego odzyskiwania wierzytelności z

majątku dłużnika zawiesza się z mocy prawa z chwilą wszczęcia postępowania upadłościowego. Dłużnicy mogą wykonać przysługujące im prawa wyłącznie w toku postępowania upadłościowego, poprzez wniesienie o uznanie ich wierzytelności. Wszczęcie postępowania zawiesza bieg wszelkich terminów wytaczania powództw.

Nie zawiesza się postępowania w sprawie odwołania wniesionego przez dłużnika w odniesieniu do działań wierzyciela przed wszczęciem postępowania ani postępowania z powództwa przeciwko współdłużnikom lub gwarantom będącym osobami trzecimi.

B. Z chwilą doręczenia decyzji zatwierdzającej plan restrukturyzacji automatycznie zawiesza się indywidualne postępowania egzekucyjne przeciwko dłużnikowi, mające na celu odzyskanie powiązanych wierzytelności. Zawiesza się także bieg terminu na złożenie wniosku o egzekucję danej wierzytelności.

Stopy procentowe, kary i wszelkie inne wydatki stosuje się zgodnie z zatwierdzonym planem restrukturyzacji.

8 Jaki skutek wywiera postępowanie upadłościowe na dalsze rozpoznanie sprawy sądowej zawisłej w momencie wszczęcia postępowania upadłościowego?

Wszystkie postępowania sądowe i pozasądowe oraz środki przymusowego odzyskiwania wierzytelności z majątku dłużnika zawiesza się z mocy prawa z chwilą wszczęcia postępowania upadłościowego.

Zawieszeniu nie podlegają:

a) postępowania w przedmiocie środka zaskarżenia wniesionego przez dłużnika w sprawach wszczętych z powództwa wierzycieli przed wszczęciem postępowania oraz postępowania adhezyjne (*acțiuni civile din procesele penale*) wobec dłużnika;

b) postępowania sądowe wobec współdłużników lub poręczycieli będących osobami trzecimi;

c) postępowania pozasądowe toczące się przed komisjami sportowymi w ramach federacji sportowych działających na mocy [ustawy](#) nr 69/2000 o wychowaniu fizycznym i sporcie (*Legea educației fizice și sportului nr. 69/2000*), z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami, dotyczące jednostronnego wypowiedzenia przez zawodników indywidualnych umów o pracę lub umów cywilnoprawnych i sankcji sportowych mających zastosowanie w takich sytuacjach, a także wszelkie inne spory dotyczące prawa zawodników do udziału w zawodach;

d) postępowania sądowe o stwierdzenie istnienia lub ustalenie liczby wierzytelności powstałych po wszczęciu postępowania upadłościowego. W odniesieniu do takich wierzytelności, powstałych w okresie obserwacji lub restrukturyzacji, można sporządzić wezwanie do zapłaty i wysłać je za potwierdzeniem odbioru. Zarządca sądowy bada takie wezwanie w ciągu 15 dni od dnia jego otrzymania, zgodnie z art. 106 ust. 1, a wierzytelności tych nie wpisuje się na listę wierzytelności.

Od środków nałożonych przez zarządcę sądowego przysługuje środek zaskarżenia.

Zawieszeniu podlegają wyłącznie postępowania dotyczące wierzytelności wobec majątku dłużnika. Postępowania dotyczące niemajątkowych praw i obowiązków nadal toczą się przed właściwymi sądami.

9 Czym charakteryzuje się co do zasady udział wierzycieli w postępowaniu upadłościowym?

W skład zgromadzenia wierzycieli (*adunarea creditorilor*) wchodzi wszyscy wierzyciele niewypłacalnego dłużnika.

Zgromadzenie to zwołuje i przewodniczy mu zarządca sądowy lub likwidator. Zwołuje on znanych wierzycieli w przypadkach wyraźnie przewidzianych w przepisach tak często, jak jest to konieczne.

Wierzycieli zwołuje się w zawiadomieniu opublikowanym w Biuletynie Postępowań Upadłościowych na co najmniej pięć dni przed wyznaczonym terminem zgromadzenia. Zawiadomienie musi zawierać porządek obrad.

Podczas zgromadzenia wierzycieli mogą reprezentować pełnomocnicy posiadający oryginalne pełnomocnictwo szczególne lub – w przypadku wierzycieli Skarbu Państwa oraz innych osób prawnych – upoważnienie podpisane przez kierownika jednostki. Wierzyciele mogą również głosować korespondencyjnie, o ile prawo wyraźnie tego nie zabrania.

Poza przypadkami, w których prawo wymaga większości kwalifikowanej, uchwały podjęte przez zgromadzenie wierzycieli są ważne, jeżeli podjęli je wierzyciele posiadający co najmniej 30 % łącznej wartości wierzytelności i dysponujący prawem głosu w przedmiocie składników majątku dłużnika. Zgromadzenie podejmuje uchwały zwykłą większością głosów „za” oddanych przez uprawnionych do głosowania wierzycieli obecnych na zgromadzeniu, stosownie do wartości ich wierzytelności. Głos oddany z zastrzeżeniem spełnienia określonych warunków uznaje się za głos „przeciw”. Wierzycieli, którzy korespondencyjnie oddali ważne głosy, uważa się za obecnych na zgromadzeniu.

Po zwołaniu pierwszego posiedzenia sędziego-komisarza, a następnie wierzyciele, mogą powołać radę wierzycieli, w której skład wchodzi – w zależności od liczby wierzycieli – od trzech do pięciu wierzycieli spośród tych, którzy mają prawo głosu lub wierzytelności uprzywilejowane, wierzytelności Skarbu Państwa i wierzytelności niezabezpieczone, stosownie do ich wartości. Rada wierzycieli (*comitetul creditorilor*) ma następujące kompetencje:

- a) monitoruje sytuację dłużnika i przekazuje zgromadzeniu wierzycieli zalecenia dotyczące dalszego prowadzenia jego działalności, a także proponowanych planów restrukturyzacji;
- b) negocjuje z zarządcą lub likwidatorem, którego ustanowienia domagają się wierzyciele, warunki takiego ustanowienia;
- c) czyta sprawozdania sporządzane przez zarządcę sądowego lub likwidatora, dokonuje ich przeglądu oraz – w stosownych przypadkach – zgłasza wobec nich sprzeciw;
- d) sporządza sprawozdania z działań zarządcy sądowego lub likwidatora oraz skutków tych działań, które należy przedstawić na zgromadzeniu wierzycieli, a także przedstawia propozycje innych działań i w stosownych przypadkach ich uzasadnienie;
- e) występuje o pozbawienie dłużnika prawa do prowadzenia jego spraw;
- f) wytacza powództwa o stwierdzenie bezskuteczności określonych nieuczciwych czynności prawnych dokonanych przez dłużnika lub nieuczciwych transakcji przeprowadzonych przez dłużnika na szkodę wierzycieli, jeżeli zarządca sądowy ani likwidator nie wytoczyli takiego powództwa.

10 W jaki sposób zarządca może wykorzystać aktywa masy upadłości dłużnika lub nimi rozporządzać?

W zależności od sytuacji danego dłużnika oraz od tego, czy pozbawiono go prawa do prowadzenia swoich spraw, syndyk pełni funkcje określone poniżej.

Zarządca sądowy nadzoruje czynności dłużnika w zakresie zarządzania składnikami jego majątku. Zarządca sądowy zarządza działalnością dłużnika w całości lub w części – w tym ostatnim przypadku wykonuje wyraźne instrukcje sędziego-komisarza dotyczące obowiązków zarządcy oraz warunków wypłacania środków z rachunku dłużnika.

Zarządca zajmuje się windykacją wierzytelności, zawiera układy, sporządza spis inwentarza oraz sprzedaje składniki majątku należące do dłużnika.

Dłużnik może rozporządzać składnikami majątku w zakresie, w jakim jest to konieczne do prowadzenia jego bieżącej działalności wyłącznie w przypadku, gdy zachował on prawo do prowadzenia swoich spraw, przy czym takie rozporządzanie składnikami majątku odbywa się pod nadzorem i kontrolą zarządcy sądowego.

Po wszczęciu postępowania likwidacyjnego likwidator sądowy zarządza działalnością dłużnika, rozwiązuje umowy, odzyskuje wierzytelności, sprzedaje składniki majątku, zawiera transakcje, przyjmuje płatności wpływające na rachunek dłużnika itp. W toku postępowania likwidacyjnego prawo do zbywania składników

majątku dłużnika przysługuje wyłącznie likwidatorowi sądowemu.

11 Jakie wierzytelności mogą być zgłoszone do masy upadłości dłużnika oraz w jaki sposób traktuje się roszczenia powstałe po wszczęciu postępowania upadłościowego?

Wszyscy wierzyciele, których wierzytelności powstały przed dniem wszczęcia postępowania, z wyjątkiem pracowników, których wierzytelności zarządca sądowy zarejestrował na podstawie ewidencji księgowej, są zobowiązani złożyć wniosek o uznanie ich wierzytelności w terminie wyznaczonym w postanowieniu o wszczęciu postępowania oraz załączyć do niego niezbędne dokumenty uzupełniające. Wszystkie wierzytelności, co do których wniesiono o uznanie i zarejestrowano je w sekretariacie sądu, będą uznawane za ważne i uzasadnione, jeżeli nie zakwestionuje ich dłużnik, zarządca sądowy ani wierzyciele. Wierzytelności figurujące na liście wierzytelności zaspokajają się w toku postępowania upadłościowego zgodnie z porządkiem określonym w obowiązujących przepisach.

Wierzytelności, które powstały po wszczęciu postępowania, w okresie obserwacyjnym lub w toku postępowania restrukturyzacyjnego, zostaną zaspokojone na podstawie dokumentów potwierdzających ich istnienie – tego rodzaju wierzytelności nie trzeba włączać do masy upadłości. Zasada ta obowiązuje również w przypadku wierzytelności powstałych po wszczęciu postępowania likwidacyjnego.

12 Jakie zasady obowiązują przy zgłaszaniu, weryfikacji i uznaniu wierzytelności?

Wszyscy wierzyciele, których wierzytelności powstały przed dniem wszczęcia postępowania, z wyjątkiem pracowników, których wierzytelności zarządca sądowy zarejestrował na podstawie ewidencji księgowej, są zobowiązani złożyć wniosek o uznanie ich wierzytelności w terminie wyznaczonym w postanowieniu o wszczęciu postępowania. We wniosku należy zawrzeć: imię i nazwisko oraz miejsce pobytu stałego lub siedzibę statutowej wierzyciela, kwotę wierzytelności, podstawę wierzytelności oraz informacje o wszelkich potencjalnych przesłankach uzasadniających uznanie wierzytelności za uprzywilejowaną. Dokumenty na poparcie wierzytelności oraz wszelkich podstaw uzasadniających uznanie wierzytelności za uprzywilejowaną należy załączyć do wniosku najpóźniej z chwilą jego złożenia.

Wniosek o uznanie wierzytelności trzeba złożyć nawet wówczas, gdy danej wierzytelności nie potwierdzono tytułem wykonawczym. Wierzytelności, które nie były jeszcze wymagalne w dniu wszczęcia postępowania lub które podlegają określonym warunkom, włącza się do masy upadłości.

W przypadku złożenia wniosku o uznanie wierzytelności zgłoszonej przez poszkodowanego w postępowaniu karnym wierzytelność rejestruje się pod warunkiem wstrzymania jej zaspokojenia do chwili wydania orzeczenia kończącego dane postępowanie na korzyść poszkodowanego.

Na końcową listę wpisuje się wierzytelności uprzywilejowane w kwocie nieprzekraczającej kwoty odpowiadającej rynkowej wartości gwarancji ustalonej w drodze wyceny zleconej przez zarządcę sądowego lub likwidatora i przeprowadzonej przez rzeczoznawcę.

Wszystkie wierzytelności niepotwierdzone prawomocnym orzeczeniem lub wyrokiem sądu polubownego podlegają procedurze weryfikacyjnej. Procedura ta nie obejmuje wierzytelności Skarbu Państwa, których podstawę stanowi tytuł wykonawczy i których nie zakwestionowano w terminach przewidzianych w przepisach szczególnych.

Zarządca sądowy lub likwidator sporządza wstępną listę wierzytelności, którą przed sędzią-komisarzem może zakwestionować każda zainteresowana strona, dłużnik lub wierzyciel. Poza przypadkiem, w którym powiadomienie o wszczęciu postępowania doręczono z naruszeniem przepisów o wezwaniach do stawienia przed sądem i sposobach powiadamiania o dokonaniu czynności procesowych, posiadacz wierzytelności powstałej przed wszczęciem postępowania, który nie złoży wniosku o jej zatwierdzenie w wyznaczonym terminie (wskazanym w powiadomieniu i przypadającym najpóźniej 45 dni po dniu wszczęcia postępowania), utraci prawo wpisu do wykazu wierzycieli i nie będzie mógł zostać uznany uprawnionym do uczestnictwa w postępowaniu. Wierzyciel nie będzie mógł dochodzić wierzytelności od dłużnika lub od udziałowców/akcjonariuszy lub

wspólników dłużnika będącego osobą prawną z nieograniczoną odpowiedzialnością po zakończeniu postępowania, chyba że dłużnik zostanie skazany z tytułu popełnienia przestępstwa upadłości (*bancrută simplă*) lub oszukańczej upadłości (*bancrută frauduloasă*) lub uznany za winnego czynu polegającego na dokonaniu oszukańczych płatności lub przelewów. Fakt pozbawienia wierzyciela takich uprawnień potwierdza zarządca sądowy lub likwidator nieumieszczeniem danego wierzyciela w wykazie wierzycieli.

13 Jakie zasady obowiązują przy podziale funduszy masy upadłości? W jaki sposób ustala się hierarchię roszczeń i praw wierzycieli?

Środki uzyskane ze sprzedaży majątku i praw dłużnika zabezpieczonych na rzecz wierzyciela na preferencyjnych warunkach rozdziela się w następującej kolejności:

1. opłaty, opłaty skarbowe i wszelkie inne wydatki powstałe w związku ze sprzedażą danych składników majątku, w tym koszty utrzymania tych składników majątku i zarządzania nimi, koszty wierzyciela w toku postępowania egzekucyjnego, wierzytelności dostawców usług komunalnych powstałe po wszczęciu postępowania oraz honoraria osób zatrudnionych we wspólnym interesie wierzycieli na dzień podziału masy upadłości, które pokrywa się proporcjonalnie do wartości wszystkich składników majątku dłużnika;
2. wierzytelności wierzycieli uprzywilejowanych, powstałe w toku postępowania upadłościowego. Wierzytelności takie obejmują kwotę główną, odsetki oraz – w stosownych przypadkach – inne płatności dodatkowe;
3. wierzytelności wierzycieli uprzywilejowanych, w tym kwota główna, odsetki oraz wszelkiego rodzaju kary.

Jeżeli kwota uzyskana ze sprzedaży tych składników majątku okaże się niewystarczająca do pełnego zaspokojenia odnośnych wierzytelności, niezaspokojoną część wierzytelności uznaje się za wierzytelność niezabezpieczoną lub – w stosownych przypadkach – wierzytelność Skarbu Państwa, a jej miejsce w hierarchii odpowiada miejscu pozostałych wierzytelności z tej kategorii. Jeżeli po zaspokojeniu wskazanych powyżej wierzytelności w masie upadłości pozostanie nadwyżka środków, likwidator sądowy zdeponuje ją na rachunku dłużnika.

Wierzytelności w postępowaniu likwidacyjnym zaspokajają się w następującej kolejności:

1. opłaty, opłaty skarbowe i wszelkie inne wydatki powstałe w toku postępowania prowadzonego na podstawie tego samego tytułu ustawy, w tym koszty utrzymania składników majątku dłużnika i zarządzania nimi, niezbędne do zapewnienia możliwości dalszego prowadzenia działalności oraz wypłaty wynagrodzenia osobom zatrudnionym do celów postępowania;
2. wierzytelności wynikające z finansowania przyznanego w toku postępowania;
3. wierzytelności wynikające z finansowania przyznanego w toku postępowania restrukturyzacyjnego oraz wynagrodzenie specjalistów;
4. wierzytelności z tytułu stosunku pracy;
5. wierzytelności powstałe w wyniku kontynuowania działalności dłużnika po wszczęciu postępowania, wierzytelności na rzecz współwykonawców i osób trzecich, które nabyły majątek w dobrej wierze, lub dalszych nabywców, którzy zwrócili swoje składniki majątku lub ich równowartość w środkach pieniężnych do masy upadłości;
6. wierzytelności Skarbu Państwa;
7. wierzytelności dłużnika wobec osób trzecich z tytułu zobowiązań alimentacyjnych, świadczeń na rzecz małoletnich dzieci lub płatności okresowych na pokrycie kosztów utrzymania;
8. wierzytelności dotyczące kwot ustalonych przez sędziego-komisarza na pokrycie kosztów utrzymania dłużnika i członków jego rodziny, jeżeli dłużnik jest osobą fizyczną;
9. wierzytelności z tytułu kredytów bankowych wraz z powiązаныmi wydatkami i odsetkami, wierzytelności z tytułu dostaw towarów, świadczenia usług lub wykonania innych prac, wierzytelności z tytułu stosunku dzierżawy/najmu, wierzytelności z tytułu umów leasingowych, w tym pożyczki obligacyjnej;

10. inne niezabezpieczone wierzytelności;

11. wierzytelności podporządkowane, w następującej kolejności:

a) wierzytelności wynikające z majątku osób trzecich, które w złej wierze nabyły od dłużnika towary, wierzytelności dalszych nabywców, którzy w złej wierze nabyli towary po dopuszczeniu powództw o umorzenie, oraz pożyczki udzielone dłużnikowi będącemu osobą prawną przez współnika lub udziałowca/akcjonariusza dysponującego przynajmniej 10 % udziałem w kapitale podstawowym lub 10 % praw głosu na walnym zgromadzeniu lub – w stosownych przypadkach – przez przedstawiciela grupy reprezentującej określony interes gospodarczy (*grup de interes economic*);

b) świadczenia niewypłacone udziałowcom;

c) wierzytelności z tytułu czynności dokonanych pod tytułem darmym.

14 Jakie są przesłanki oraz skutki zakończenia postępowania upadłościowego (w szczególności w drodze układu)?

Jeżeli – najpóźniej w dniu określonym w umowie – pomyślnie ukończono postępowanie układowe z wierzycielami, sędzia-komisarz wydaje postanowienie kończące postępowanie. W takim przypadku, jeżeli plan restrukturyzacji przewidywał zmniejszenie wierzytelności, zmniejszenie takie staje się ostateczne (art. 34 ustawy nr 85/2014).

Postępowanie restrukturyzacyjne zakładające dalsze prowadzenie działalności lub uporządkowaną likwidację (*lichidare pe bază de plan*) dłużnika kończy się wydaniem postanowienia na podstawie sprawozdania zarządcy sądowego, stwierdzającego, że wszystkie zobowiązania pieniężne wyszczególnione w zatwierdzonym planie zostały pokryte, a wszystkie należne obecnie wierzytelności – zaspokojone. Jeżeli postępowanie wszczęte w celu przeprowadzenia restrukturyzacji następnie przekształcono w postępowanie likwidacyjne, kończy się je zgodnie z przepisami regulującymi przebieg postępowania likwidacyjnego. Od dnia zatwierdzenia planu restrukturyzacji nadzorowanej przez sąd, przez cały czas jej trwania dłużnik jest zwolniony z obowiązku spłaty różnicy między wartością zobowiązań spoczywających na nim przed zatwierdzeniem planu a ich wartością wskazaną w planie.

Postępowanie likwidacyjne kończy się po zatwierdzeniu przez sędziego-komisarza sprawozdania końcowego, rozdzieleniu wszystkich środków pieniężnych i składników majątku wchodzących w skład masy upadłości oraz zdeponowaniu wszelkich nierozdysponowanych środków na rachunku bankowym. Po zakończeniu postępowania dłużnika wykreśla się z rejestrów, do których go wpisano.

Z chwilą zakończenia postępowania zwalnia się sędziego-komisarza, zarządcę sądowego, likwidatora i wszystkie osoby udzielające im wsparcia z obowiązków lub zobowiązań związanych z przebiegiem postępowania, a także z obowiązków lub zobowiązań względem dłużnika i składników jego majątku, wierzycieli, posiadaczy praw do uprzywilejowanego zaspokojenia wierzytelności, udziałowców/akcjonariuszy lub współników.

Po zakończeniu postępowania likwidacyjnego dłużnika będącego osobą fizyczną (prowadzącą działalność gospodarczą) zwalnia się z zobowiązań, które spoczywały na nim przed wszczęciem postępowania likwidacyjnego, chyba że skazano go z tytułu popełnienia przestępstwa oszukańczej upadłości lub dokonywania oszukańczych płatności lub przelewów – w takiej sytuacji dłużnika zwalnia się ze wspomnianych zobowiązań wyłącznie w zakresie, w jakim zobowiązania te pokryto w toku postępowania.

15 Jakie prawa przysługują wierzycielom po zakończeniu postępowania upadłościowego?

Po zakończeniu dowolnego rodzaju postępowania upadłościowego wierzyciele nie mogą dochodzić od dłużnika wierzytelności powstałych po wszczęciu takiego postępowania upadłościowego.

Wierzyciele mogą nadal dochodzić pełnej kwoty należnych im wierzytelności od współdłużników i poręczycieli dłużnika.

16 Kto ponosi koszty postępowania upadłościowego łącznie z poniesionymi wydatkami?

Wszystkie wydatki poniesione w toku postępowania prowadzonego zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym wydatki na wydawanie powiadomień i wezwań oraz doręczanie pism procesowych sporządzonych przez zarządcę sądowego lub likwidatora, pokrywa się z masy upadłości dłużnika (art. 39 ustawy nr 85/2014). Jeżeli środki finansowe, jakimi dysponuje dłużnik, okażą się niewystarczające do pokrycia tych wydatków, pozostałą część kosztów pokrywa się ze środków funduszu likwidacyjnego (*fondul de lichidare*).

17 Jakie są zasady dotyczące nieważności, zaskarżenia lub względnej bezskuteczności czynności prawnych dokonanych ze szkodą dla ogółu wierzycieli?

Zarządca sądowy lub likwidator może wytoczyć przed sędziego-komisarza powództwo o stwierdzenie bezskuteczności nieuczciwych czynności prawnych i transakcji, których dłużnik dokonał ze szkodą dla praw wierzycieli w ciągu dwóch lat przed wszczęciem postępowania.

Sąd może stwierdzić bezskuteczność wymienionych poniżej czynności prawnych lub transakcji dłużnika, mając na względzie odzyskanie przekazanych składników majątku lub równowartości innych uzyskanych korzyści:

a) czynności polegające na nieodpłatnym przekazaniu składników majątku w ciągu dwóch lat przed wszczęciem postępowania – takie czynności nie obejmują przekazania składników majątku na pomoc humanitarną;

b) transakcje, w ramach których wartość przekazywanych przez dłużnika składników majątku jest w oczywisty sposób większa niż wartość składników otrzymywanych, przeprowadzone w ciągu sześciu miesięcy przed wszczęciem postępowania;

c) czynności dokonane w ciągu dwóch lat przed wszczęciem postępowania z zamiarem uniemożliwienia wierzycielom dochodzenia należnych im wierzytelności lub ograniczenia ich praw w inny sposób;

d) czynności polegające na przeniesieniu na wierzyciela prawa własności do składnika majątku w celu całkowitej lub częściowej spłaty istniejącego wcześniej zadłużenia, dokonane w ciągu sześciu miesięcy przed wszczęciem postępowania, jeżeli kwota, którą dany wierzyciel mógłby uzyskać w przypadku likwidacji dłużnika, jest niższa niż wartość przeniesionych składników majątku;

e) przekształcenie wierzytelności niezabezpieczonej w wierzytelność uprzywilejowaną w ciągu sześciu miesięcy przed wszczęciem postępowania;

f) przedterminowe spłacenie długów zaciągniętych w ciągu sześciu miesięcy przed wszczęciem postępowania, jeżeli termin ich spłaty miał przypaść po dacie wszczęcia postępowania;

g) czynności polegające na przeniesieniu lub przejęciu zobowiązań dokonane przez dłużnika w ciągu dwóch lat przed wszczęciem postępowania z zamiarem ukrycia lub opóźnienia niewypłacalności lub dopuszczenia się oszustwa względem wierzyciela.

Sąd może również stwierdzić bezskuteczność wymienionych poniżej czynności prawnych lub transakcji i odzyskać powiązane z nimi korzyści, jeżeli dokonano ich z osobą pozostającą w stosunku prawnym z dłużnikiem w ciągu dwóch lat przed wszczęciem postępowania:

a) czynności lub transakcje z komplementariuszem (*asociat comanditat*) lub współnikiem dysponującym co najmniej 20 % kapitału spółki lub praw głosu na zgromadzeniu wspólników, jeżeli dłużnik jest spółką komandytową (*societate în comandită*), spółką rolniczą (*societate agricolă*), spółką jawną (*societate în nume colectiv*) lub spółką z ograniczoną odpowiedzialnością (*cu răspundere limitată*);

b) czynności lub transakcje z udziałowcem/akcjonariuszem lub dyrektorem, jeżeli dłużnik jest grupą reprezentującą określony interes gospodarczy;

- c) czynności lub transakcje z akcjonariuszem dysponującym co najmniej 20 % udziałów/akcji w osobie prawnej będącej dłużnikiem lub 20 % praw głosu na walnym zgromadzeniu, jeżeli dłużnik jest spółką akcyjną (*societate pe actiuni*);
- d) czynności lub transakcje z dyrektorem, kierownikiem lub członkiem organów nadzorczych dłużnika, jeżeli dłużnik jest spółdzielnią, spółką akcyjną lub spółką rolniczą;
- e) czynności lub transakcje z dowolną osobą fizyczną lub prawną sprawującą kontrolę nad dłużnikiem lub jego działalnością;
- f) czynności lub transakcje ze współwłaścicielem lub stroną dysponującą tytułem do wspólnego składnika majątku na zasadzie współwłasności;
- g) czynności lub transakcje z małżonkiem, krewnymi lub powinowatymi do czwartego stopnia pokrewieństwa/powinowactwa osób fizycznych wymienionych w lit. a)-f).

Zarządca sądowy lub likwidator może wytoczyć powództwo o stwierdzenie bezskuteczności nieuczciwych czynności prawnych dokonanych przez dłużnika ze szkodą dla wierzycieli w ciągu roku od upływu terminu wyznaczonego na sporządzenie pierwszego sprawozdania zarządcy sądowego lub likwidatora, ale nie później niż w ciągu 16 miesięcy od wszczęcia postępowania. Jeżeli powództwo zostanie uwzględnione, strony powracają do sytuacji, w której znajdowały się wyjściowo i rejestruje się ich zobowiązania istniejące w dniu, w którym dokonano przeniesienia.

Rada wierzycieli lub wierzyciel posiadający wierzytelności, których wartość przekracza 50 % wartości wierzytelności wchodzących w skład masy upadłości, może wytoczyć takie powództwo przed sędziego-komisarza, jeżeli zarządca sądowy lub likwidator tego nie zrobią.

Powództwa o stwierdzenie bezskuteczności nie można wytoczyć przeciwko aktowi założycielskiemu (*act de constituire*) sporządzonemu zgodnie z przepisami prawa rzeczowego ani przeciwko aktowi, na mocy którego przeniesiono prawo własności zgodnie z przepisami prawa rzeczowego, jeżeli dłużnik sporządził dany akt w ramach czynności zwykłego zarządu. Wniosek o stwierdzenie nieważności aktu założycielskiego lub aktu, na mocy którego przeniesiono prawo własności, automatycznie wpisuje się do odpowiednich rejestrów publicznych.

W odniesieniu do wymienionych powyżej czynności i transakcji istnieje wrzuszalne domniemanie działania z zamiarem popełnienia oszustwa ze szkodą dla wierzycieli.

Wszystkie czynności, transakcje i płatności przeprowadzone przez dłużnika po wszczęciu postępowania upadłościowego automatycznie uznaje się za nieważne - nie dotyczy to jednak czynności niezbędnych do podejmowania czynności zwykłego zarządu, czynności zatwierdzonych przez sędziego-komisarza ani czynności zatwierdzonych przez zarządcę sądowego.

Ostatnia aktualizacja: 03/07/2025

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.